



ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Αθήνα, 28/5/2026

ΠΡΟΤΑΣΗ ΝΟΜΟΥ

«Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Γονεϊκής Αποξένωσης και Ενίσχυση της Προστασίας του Παιδιού»

Άρθρο 1 – Ορισμός και Πεδίο Εφαρμογής

1. Ως γονεϊκή αποξένωση νοείται το επαναλαμβανόμενο και αδικαιολόγητο μοτίβο συμπεριφορών, πράξεων ή παραλείψεων γονέα ή τρίτου προσώπου, το οποίο αποσκοπεί ή οδηγεί στη σοβαρή διατάραξη ή διάρρηξη του δεσμού του παιδιού με τον άλλο γονέα, χωρίς να υφίσταται πραγματικός, σοβαρός και τεκμηριωμένος λόγος προστασίας του παιδιού.

2. Η αξιολόγηση της γονεϊκής αποξένωσης γίνεται με βάση συγκεκριμένα περιστατικά, τη συστηματικότητα της συμπεριφοράς, την επίδρασή της στο παιδί και τη διασταύρωση των διαθέσιμων στοιχείων. Δεν συνιστά γονεϊκή αποξένωση η άρνηση ή αποφυγή επικοινωνίας που συνδέεται με αποδεδειγμένο κίνδυνο, κακοποίηση, παραμέληση ή άλλη σοβαρή απειλή για το παιδί.

Άρθρο 2 – Μορφές γονεϊκής αποξένωσης

Ενδεικτικές μορφές γονεϊκής αποξένωσης δύνανται να αποτελούν, όταν είναι επαναλαμβανόμενες, αδικαιολόγητες και τεκμηριωμένες, οι ακόλουθες συμπεριφορές:

- α. Η συστηματική παρεμπόδιση ή ματαίωση της επικοινωνίας του παιδιού με τον άλλο γονέα, κατά παράβαση δικαστικής απόφασης ή συμφωνημένης ρύθμισης.
- β. Η σταθερή απαξίωση, υποτίμηση ή δυσφήμιση του άλλου γονέα ενώπιον του παιδιού, με τρόπο που επηρεάζει αρνητικά τη σχέση του παιδιού μαζί του.
- γ. Η καλλιέργεια αδικαιολόγητου φόβου, ενοχής, εχθρότητας ή απόρριψης προς τον άλλο γονέα.
- δ. Η απόκρυψη ουσιωδών πληροφοριών για την υγεία, την εκπαίδευση, την καθημερινότητα ή σημαντικά γεγονότα της ζωής του παιδιού.
- ε. Η συστηματική αποθάρρυνση ή ακύρωση της επαφής του παιδιού με τον άλλο γονέα ή με το συγγενικό και υποστηρικτικό του περιβάλλον.
- στ. Η διαστρέβλωση γεγονότων ή η καθοδηγούμενη αρνητική αναπλαισίωση της εικόνας του άλλου γονέα, όταν αποδεικνύεται ότι έχει ως σκοπό ή αποτέλεσμα την αδικαιολόγητη απομάκρυνση του παιδιού από αυτόν.
- ζ. Η χρήση αβάσιμων ή προσχηματικών ισχυρισμών με σκοπό την παρεμπόδιση της επικοινωνίας, εφόσον αυτό αποδεικνύεται από τα πραγματικά περιστατικά και αφού προηγηθεί έλεγχος για την ύπαρξη πραγματικού κινδύνου.

Άρθρο 3 – Αξιολόγηση και Πραγματογνωμοσύνη

1. Η εκτίμηση περιστατικών γονεϊκής αποξένωσης πραγματοποιείται μέσω διεπιστημονικής και πολυπαραγοντικής αξιολόγησης από πιστοποιημένους επαγγελματίες ψυχικής υγείας και κοινωνικής προστασίας, εγγεγραμμένους σε ειδικό μητρώο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.
2. Η αξιολόγηση βασίζεται σε συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, στη χρονοσειρά γεγονότων, στη διασταύρωση πηγών, στην εξέταση τυχόν παραβιάσεων δικαστικών αποφάσεων, στην ακρόαση του παιδιού με τρόπο ασφαλή και κατάλληλο για την ηλικία του, στη συνεκτίμηση του σχολικού, κοινωνικού και οικογενειακού πλαισίου και στον προηγούμενο έλεγχο ύπαρξης πραγματικού κινδύνου, κακοποίησης ή παραμέλησης.
3. Η πραγματογνωμοσύνη ολοκληρώνεται εντός 30 ημερών, εκτός αν η πολυπλοκότητα της υπόθεσης επιβάλλει αιτιολογημένη παράταση.
4. Σε υποθέσεις στις οποίες τίθενται σοβαρές ενδείξεις διατάραξης ή διάρρηξης του γονικού δεσμού, το δικαστήριο δύναται να διατάσσει αξιολόγηση του ανηλίκου από ειδικά ορισμένο πραγματογνώμονα παιδοψυχολόγο ή παιδοψυχίατρο, εγγεγραμμένο στο ειδικό μητρώο του Υπουργείου Δικαιοσύνης.
Η εισήγηση του πραγματογνώμονα υποβάλλεται σε σφραγισμένο φάκελο προς τον δικάζοντα δικαστή και συνεκτιμάται κατά τη δικαιοδοτική κρίση, με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, τη διασφάλιση της ψυχικής του ακεραιότητας και την αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης.

Άρθρο 4 – Ταχεία δικαστική διαδικασία

1. Οι υποθέσεις στις οποίες προβάλλονται τεκμηριωμένες ενδείξεις σοβαρής διατάραξης ή διάρρηξης του δεσμού παιδιού και γονέα εξετάζονται κατά προτεραιότητα, με αξιοποίηση των προβλεπόμενων διαδικασιών προσωρινής δικαστικής προστασίας και με δυνατότητα άμεσης εισαγγελικής παρέμβασης όταν συντρέχει κίνδυνος για το παιδί.
2. Το δικαστήριο δύναται να διατάσσει προσωρινά και αναλογικά μέτρα προστασίας του παιδιού και διασφάλισης της επικοινωνίας, εφόσον έχει προηγηθεί έλεγχος για την ύπαρξη πραγματικού κινδύνου και εφόσον τα μέτρα αυτά υπηρετούν το συμφέρον του παιδιού.
3. Οι αποφάσεις εκτελούνται άμεσα, με τρόπο παιδοκεντρικό, αναλογικό και μη τραυματικό για το παιδί.

Άρθρο 5 – Κυρώσεις για μέτρα συμμόρφωσης

Σε περίπτωση αποδεδειγμένων αποξενωτικών συμπεριφορών, το δικαστήριο επιβάλλει κλιμακωτά και αναλογικά μέτρα, ανάλογα με τη βαρύτητα, τη συχνότητα, τη διάρκεια, την υπαιτιότητα και την επίδραση της συμπεριφοράς στο παιδί.

Τα μέτρα μπορεί να περιλαμβάνουν:

- α. Σύσταση συμμόρφωσης και ειδική αιτιολογημένη προειδοποίηση.
- β. Υποχρεωτική συμμετοχή σε πρόγραμμα γονεϊκής συμβουλευτικής ή ψυχοεκπαίδευσης.
- γ. Εποπτευόμενη εφαρμογή της επικοινωνίας ή υποστήριξη μεταβάσεων του παιδιού.
- δ. Χρηματική κύρωση σε περίπτωση επαναλαμβανόμενης και αδικαιολόγητης παραβίασης.
- ε. Τροποποίηση της ρύθμισης επικοινωνίας ή γονικής μέριμνας, εφόσον αυτό επιβάλλεται από το συμφέρον του παιδιού.
- στ. Περιορισμό της γονικής μέριμνας μόνο σε σοβαρές, επαναλαμβανόμενες και αποδεδειγμένες περιπτώσεις, όταν η συνέχιση της υφιστάμενης κατάστασης προκαλεί σοβαρή βλάβη στο παιδί.
- ζ. Υποχρεωτική συμμετοχή του γονέα που επιδεικνύει αποδεδειγμένες αποξενωτικές συμπεριφορές σε πρόγραμμα παιδοψυχολογικής συμβουλευτικής, γονεϊκής εκπαίδευσης ή θεραπευτικής υποστήριξης, με σκοπό την αποκατάσταση της ασφαλούς επικοινωνίας του παιδιού με τον άλλο γονέα και τη διασφάλιση της ψυχικής ισορροπίας του ανηλίκου.

Άρθρο 6 – Ποινική προστασία

1. Όποιος, κατά παράβαση ισχύουσας δικαστικής απόφασης ή προσωρινής διαταγής, παρεμποδίζει συστηματικά και αδικαιολόγητα την επικοινωνία του παιδιού με τον άλλο γονέα, με τρόπο που προκαλεί σοβαρή διατάραξη του γονικού δεσμού, τιμωρείται σύμφωνα με τις προβλεπόμενες ποινικές διατάξεις, εφόσον η πράξη τελείται με υπαιτιότητα και δεν συντρέχει πραγματικός και τεκμηριωμένος λόγος προστασίας του παιδιού.
2. Πριν από την ποινική αξιολόγηση λαμβάνονται υπόψη η ύπαρξη τυχόν καταγγελιών κακοποίησης ή κινδύνου, η αξιολόγηση των αρμόδιων υπηρεσιών και η ανάγκη προστασίας του παιδιού από δευτερογενή θυματοποίηση.

Άρθρο 7 – Εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων

1. Η εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων που αφορούν την επικοινωνία παιδιού και γονέα πραγματοποιείται με βάση ειδικό παιδοκεντρικό πρωτόκολλο πρώτης ανταπόκρισης.
2. Σε περίπτωση μη παράδοσης ή παρεμπόδισης της επικοινωνίας, η αρμόδια αστυνομική αρχή προβαίνει σε άμεση και τυποποιημένη καταγραφή του περιστατικού, της ισχύουσας δικαστικής ρύθμισης, της στάσης των γονέων και της τυχόν άρνησης του παιδιού, χωρίς άσκηση πίεσης ή εξαναγκασμού σε βάρος του ανηλίκου.

3. Η αστυνομική αρχή δεν αξιολογεί ψυχολογικά το παιδί και δεν αποφαίνεται ως προς τα αίτια της άρνησής του. Καταγράφει αντικειμενικά τα πραγματικά περιστατικά, διασφαλίζει την άμεση προστασία του ανηλίκου και ενημερώνει τις αρμόδιες αρχές.
4. Όταν υπάρχουν ενδείξεις συστηματικής παρεμπόδισης, σοβαρής ψυχικής επιβάρυνσης ή κινδύνου, ενημερώνεται αμέσως ο αρμόδιος εισαγγελέας ανηλίκων και οι κοινωνικές υπηρεσίες, ώστε να διαταχθούν τα κατάλληλα μέτρα προστασίας και αξιολόγηση.
5. Η ηλεκτρονική καταγραφή τηρείται με αυστηρή προστασία των προσωπικών δεδομένων του παιδιού και πρόσβαση μόνο των αρμόδιων αρχών.

Άρθρο 8 – Κέντρα Αξιολόγησης, Υποστήριξης και Αποκατάστασης του Γονικού Δεσμού

1. Ιδρύονται σε κάθε Περιφέρεια Κέντρα Αξιολόγησης, Υποστήριξης και Αποκατάστασης του Γονικού Δεσμού, με αντικείμενο την παιδοκεντρική αξιολόγηση, τη συμβουλευτική γονέων, την ψυχολογική υποστήριξη παιδιών, την υποστήριξη ασφαλών μεταβάσεων και την εφαρμογή σχεδίων σταδιακής αποκατάστασης της επικοινωνίας, όπου αυτό είναι ασφαλές και σύμφωνο με το συμφέρον του παιδιού.
2. Τα Κέντρα στελεχώνονται κατ' ελάχιστον από ψυχολόγο, παιδοψυχίατρο ή ψυχίατρο, κοινωνικό λειτουργό και νομικό σύμβουλο, με ειδική εκπαίδευση σε οικογενειακές συγκρούσεις, παιδική προστασία, ενδοοικογενειακή βία και διατάραξη γονικού δεσμού.
3. Η λειτουργία τους τελεί υπό θεσμική εποπτεία και συνδέεται με τις εισαγγελικές, δικαστικές, κοινωνικές και εκπαιδευτικές υπηρεσίες.

Άρθρο 9 – Εκπαίδευση Επαγγελματιών πρώτης γραμμής

1. Το Υπουργείο Δικαιοσύνης, σε συνεργασία με τα συναρμόδια Υπουργεία, οργανώνει υποχρεωτικά προγράμματα εκπαίδευσης για δικαστικούς λειτουργούς, εισαγγελείς, αστυνομικούς, κοινωνικούς λειτουργούς, εκπαιδευτικούς, επαγγελματίες ψυχικής υγείας και στελέχη υπηρεσιών παιδικής προστασίας.
2. Η εκπαίδευση περιλαμβάνει την αναγνώριση αποξενωτικών συμπεριφορών, τη διάκριση από τις περιπτώσεις πραγματικού κινδύνου ή κακοποίησης, την ασφαλή ακρόαση του παιδιού, την αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης, την τήρηση χρονοσειράς γεγονότων, την εφαρμογή του ενιαίου πρωτοκόλλου αξιολόγησης και τη διατομεακή συνεργασία των υπηρεσιών.

Άρθρο 10 – Εθνικό πρωτόκολλο αξιολόγησης και μητρώο πραγματογνωμόνων

1. Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης καταρτίζεται εθνικό πρωτόκολλο αξιολόγησης υποθέσεων γονεϊκής αποξένωσης, το οποίο περιλαμβάνει κοινά κριτήρια αξιολόγησης, διαδικασίες διασταύρωσης πηγών, κανόνες δεοντολογίας και ειδικές προβλέψεις για τη διάκριση από περιπτώσεις πραγματικής κακοποίησης, βίας ή παραμέλησης.
2. Συστήνεται ειδικό μητρώο πιστοποιημένων πραγματογνωμόνων για υποθέσεις γονεϊκής αποξένωσης και οικογενειακών συγκρούσεων υψηλής έντασης.
3. Με απόφαση του Υπουργού Δικαιοσύνης καθορίζονται τα προσόντα εγγραφής στο μητρώο, η διαδικασία πιστοποίησης, η περιοδική αξιολόγηση των πραγματογνωμόνων και κάθε αναγκαία λεπτομέρεια εφαρμογής.

Άρθρο 11 – Μεταβατικές και εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Η ισχύς του παρόντος νόμου αρχίζει έξι μήνες μετά τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.
2. Εντός τριών μηνών από τη δημοσίευση εκδίδονται οι αναγκαίες κανονιστικές πράξεις για:
 - α. Τη σύσταση και λειτουργία μητρώου πιστοποιημένων πραγματογνωμόνων.
 - β. Το ενιαίο πρωτόκολλο αξιολόγησης περιστατικών διατάραξης του γονικού δεσμού.
 - γ. Το ειδικό αστυνομικό πρωτόκολλο πρώτης ανταπόκρισης.
 - δ. Τη λειτουργία των Κέντρων Αξιολόγησης, Υποστήριξης και Αποκατάστασης του Γονικού Δεσμού.
 - ε. Την ηλεκτρονική καταγραφή περιστατικών και την προστασία προσωπικών δεδομένων.
 - στ. Τα υποχρεωτικά προγράμματα εκπαίδευσης των εμπλεκόμενων φορέων.

Οι προτείνοντες Βουλευτές



Γεώργιος Μανούσος - Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών



Ιωάννης Δημητροκάλλης – Ανατολικής Αττικής



Διονύσιος Βαλτογιάννης - Αιτωλοακαρνανίας